

OSLO TINGRETT

DOM

Avsagt: 17. september 2021

Saksnr.: 20-180651TVI-TOSL/06

Dommer: Tingrettsdommer Bård Skeie Hagen

Saken gjelder: Tilgjengeliggjøring av sportsklipp undergitt eksklusive senderrettigheter

Viasat AS
Nordic Entertainment Group UK Limited

Advokat Andreas Bruun Bernt og
advokat Rasmus Asbjørnsen (rettslig
medhjelper)

mot

Verdens Gang AS
VGTV AS

Advokat Jon Wessel-Aas og advokat
Constance Jessen Holm (rettslig
medhjelper)

DOM

Saken gjelder krav om fastsettelse av vederlags- og erstatningsplikt for tilgjengeliggjøring av sportsklipp undergitt eksklusive senderrettigheter. Den overordnede problemstillingen i saken er om tilgjengeliggjøringen var lovlig etter åndsverkloven § 22 fjerde ledd, og det er et underliggende kjernesporsmål om sportsklippene var av stor interesse for allmennheten.

1 Kortfattet saksfremstilling

Saksøkerne inngår i det svenskbaserte mediekonsernet Nordic Entertainment Group AB (NENT), som står bak kringkastingen av flere tv-kanaler til det nordiske markedet, i tillegg til å tilby strømmetjenestene Viaplay og Viafree. En viktig del av NENTs programtilbud er sendinger fra sportsarrangementer innenfor fotball, golf, motorsport og kampsport.

Sportsbegivenhetene som denne saken gjelder ble kringkastet fra Storbritannia og med Nordic Entertainment Group UK Ltd. som innehaver av kringkastingslisensene og dermed også de såkalte signalrettighetene til sendingene. Det norske søsterselskapet Viasat AS står på sin side for forvaltningen av NENTs kommersielle rettigheter i Norge.

Når saksøkerne i det følgende omtales samlet, omtales de som NENT.

Verdens Gang AS (VG) – som eies av Schibsted Norge AS – er Norges største mediehus og eier av blant annet nettstedet vg.no, som er landets største nettavis med mer enn to millioner daglige lesere på mobil, pc og nettbrett. VG utgir også daglig en papiravis med et gjennomsnittlig dagsopplag på 58 000.

VGTV er en reklamefinansiert tv-kanal som ble etablert av VG i 2007. I 2014 ble VGTV AS skilt ut som et eget selskap og ble samtidig registrert som kringkaster. VGTV har en kringkastingskanal som distribueres via norske tv-distributører og en audiovisuell bestillingstjeneste (on-demand) på vgtv.no, hvor brukere kan gå inn og se ulike korte klipp etter forutgående reklameinnslag.

Frem til november i 2019 hadde VG en avtale med Viasat som ga rett til å sende klipp fra sportsbegivenheter sendt på NENTs tv-kanaler og plattformer. Dette mot å betale et årlig vederlag på kr 1 million. Som det fremgår av avtalens punkt 2 kunne klippene «*benyttes i tilknytning til artikler på VGs nettavis samt i nyhetssendinger (herunder sportsnyheter) og/eller fast oppsatte, regulære sportsmagasiner på VGTV*». Etter at avtalen løp ut, og partene ikke kom til enighet om å fornye den, fortsatte VG og VGTV å gjøre bruk av sportsklipp tilhørende NENT. Dette under henvisning til retten etter åndsverkloven § 22 fjerde ledd, som gir rett til å sende korte utdrag fra begivenheter av stor interesse for allmennheten.

VGTV bruker klipp fra blant annet NENTs sendinger i sine sportsnyhetssendinger. Disse blir løpende og døgkontinuerlig kringkastet i en live-strøm på vgtv.no. I tillegg sendes de samme sportsnyhetene flere ganger i døgnet på VGTVs kringkastingskanal. Innholdet i sendingene oppdateres etter hvert som nye begivenheter fra sportsverdenen finner sted; det nyeste klippet legges da først og forskyver de øvrige klippene bakover i sendingen. Tittelen på den enkelte versjon av sportsnyhetssendingen knytter seg alltid til det første klippet i sendingen. Likeledes er «taggene» knyttet til det innledende klippet i hver sending.

Så snart VGTV har kringkastet en sportsnyhetssending, gjøres den tilgjengelig som en bestillingstjeneste på vgtv.no. VG gjør bruk av videoer fra dette arkivet ved å «embedde» disse i sine sportsnyhetssaker på nett (vg.no og vglive.no).

NENT fremholdt at VGTV og VGs bruk av klipp fra NENTs sportssendinger var ulovlig og ba derfor om at bruken opphørte. Dette ble avvist av VGTV og VG.

NENT innledet den 11. desember 2020 søksmål for Oslo tingrett mot VG og VGTV med krav om fastsettelse av erstatnings- og vederlagsplikt for bruken av klipp fra syv ulike sportsbegivenheter. I tilsvaret av 18. januar 2021 bestred VG og VGTV å ha handlet rettsstridig ved tilgjengeliggjøringen av sportsklippene. Selskapene la derfor ned påstand om frifinnelse.

Hovedforhandling ble avholdt fra 24. til 27. august 2021. Foruten forklaringer fra partenes representanter, mottok retten forklaring fra fem vitner, inkludert fra ett sakkyndig vitne. I tillegg fikk retten presentert slik dokumentasjon og videomateriale som fremgår av det faktiske utdraget og rettsboken.

2 Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS' hovedargumentasjon og påstand

VGTVs opptak og utsendelser av sportsklippene er i strid med åndsverkloven § 22 første ledd og dermed rettsstridig overfor NENT som rettighetshaver.

For det første kan retten kun benyttes av «*et fjernsynsselskap*». Riktignok oppfylder VGTV isolert sett dette vilkåret ved at det innehar en alminnelig tv-kanal. Sportsnyhetene som VGTV løpende og døgkontinuerlig sender i en live-strøm på vgtv.no, uten noen programoversikt, tilfredsstillende likevel ikke kringkastingslovens krav til å være «*fjernsyn*», jf. dens § 1-1 første ledd bokstav c. Med det er ikke bestemmelsen anvendelig for VGTV.

For det annet gjelder retten kun for utdrag hentet fra «*et annet fjernsynsselskap*». Ettersom Viaplay ikke er fjernsyn, men en audiovisuell bestillingstjeneste, var det rettsstridig av VGTV å hente sportsklipp herfra og å gjøre de tilgjengelig for allmennheten.

For det tredje er retten begrenset til å gjelde «*begivenheter av stor interesse for allmennheten*». Kriteriet er en rettslig norm – og ikke en redaksjonell vurdering – som avgrensner hvilke kringkastede begivenheter som det vederlagsfritt kan gjengis utdrag fra. Unntaket fra eneretten gjelder kun for begivenheter som i seg selv har stor interesse for den norske allmennheten, uavhengig av hva som måtte skje i den aktuelle kampen eller begivenheten. En kringkasters eksklusivitet til kringkasting er i seg selv ingen indikasjon på at regelen kommer til anvendelse. I dag er tilnærmet all idrett solgt eksklusivt til en eller annen tilbyder, selv breddeidrett langt ned i divisjonene. Ingen av de omtvistede begivenhetene hvor VGTV har kopiert og utsendt utdrag fra NENTs sendinger er begivenheter av tilstrekkelig allmenn interesse og betydning. De er interessante for en klart avgrenset del av befolkningen. Det gjelder selv om de er av vesentlig økonomisk verdi.

For det fjerde gir bestemmelsen kun rett til å sende korte utdrag «*i sine generelle nyhetsmeldinger*». VGTVs løpende og døgnkontinuerlige sending på vgtv.no tilfredsstiller ikke dette kriteriet fordi det i realiteten bare er en klipp-maskin konstruert for å kunne ta utdrag fra andre kringkasterne for underholdningsformål. En slik bruk er urimelig og skader NENTs normale bruk av rettighetene.

For det femte er det ikke anledning til å sende utdrag som er «*lengre enn det nyhetsformålet tilsier*», og aldri mer enn 90 sekunder per begivenhet. For fotball gjelder maksimumsgrensen for hver serierunde, og ikke for hver kamp. VGTV har dermed handlet rettsstridig ved å ha gjort tilgjengelig 153 sekunder fra NENTs sendinger fra samme dag i Bundesliga.

For det sjette har VGTV gjort utdragene tilgjengelig som rene klippsamlinger på sin audiovisuelle bestillingstjeneste, noe som bryter med forutsetningen om at denne retten ikke kan brukes for å la nye forretningsmodeller basert på korte utdrag.

Også VGs bruk av sportsklippene er rettsstridig overfor NENT. Partene er enige om at VG ikke er et fjernsynsselskap. VG aksepterer derfor å ha opptrådt rettsstridig hvis VGTVs opptak og utsendelser av sportsklippene ikke er gjort innenfor rammen av åndsverkloven § 22 fjerde ledd. VG har uavhengig av dette opptrådt rettsstridig ved å ha tilgjengeliggjort sportsklippene for allmennheten.

Rettsbruddet gir NENT krav på vederlag etter åndsverkloven § 81.

Dersom VGTV og VGs bruk av sportsklippene skulle anses lovlig etter åndsverkloven, har de uansett systematisk utnyttet innhold fra NENTs sendinger for egen vinning, noe som bryter med markedsføringsloven § 25.

Saksøkernes påstand:

1. VGTV AS er overfor Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS forpliktet til å betale vederlag og erstatning for tilgjengeliggjøring av følgende deler av NENTs kringkastingssendinger og/eller utsendelse på audiovisuelle bestillingstjenester:
 - a. Utdrag fra kampen mellom Conor McGregor og Donald Cerrone, 19. januar 2020.
 - b. Utdrag fra kampen Weder Bremen – Eintracht Frankfurt, 3. juni 2020.
 - c. Utdrag fra kampen FC Köln – RB Leipzig, 1 juni 2020.
 - d. Utdrag fra Østerrikes Grand Prix og MMA-kamp mellom Usman og Masvidal, 12. juli 2020.

2. Verdens Gang AS er overfor Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS forpliktet til å betale vederlag og erstatning for tilgjengeliggjøring av følgende deler av NENTs kringkastingssendinger og/eller utsendelse på audiovisuelle bestillingstjenester:
 - a. Utdrag fra kampen mellom Conor McGregor og Donald Cerrone, 19. januar 2020.
 - b. Utdrag fra kampen Weder Bremen – Eintracht Frankfurt, 3. juni 2020.
 - c. Utdrag fra kampen FC Köln – RB Leipzig, 1 juni 2020.
 - d. Utdrag fra Østerrikes Grand Prix og MMA-kamp mellom Usman og Masvidal, 12. juli 2020.
 - e. Utdrag fra kampene Leipzig – Hertha Berlin og Freiburg – Leverkusen i nyhetssak av 31. mai 2020.

3. Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS tilkjennes sakskostnader.

3 Verdens Gang AS og VGTV AS' hovedargumentasjon og påstand

VGTVs bruk av korte utdrag krenker ikke NENTs rettigheter.

VGTV kan som fjernsynsselskap utøve retten etter åndsverkloven § 22 fjerde ledd. At to av sendingene er sendt fra den audiovisuelle bestillingstjenesten Viaplay, er ikke til hinder for at VGTV bruker sportsklipp derfra. Etter åndsverkloven er det avgjørende at det dreier seg om en begivenhet som *«et annet fjernsynsselskap har eksklusive rettigheter til å sende fra»*. Hvor og hvordan begivenheten gjøres tilgjengelig, er uten betydning. I motsatt fall ville innehaver av signalrettighetene enkelt kunne unngå nyhetsretten ved kun å gjøre sine sendinger tilgjengelig som en audiovisuell bestillingstjeneste.

Klippene inngår i VGTVs sportsnyhetssendinger – en sending som tilfredsstillers lovens krav til å være en nyhetssending. Sendingene har dessuten etter sitt innhold et nyhetspreg. At sendingene er av kort varighet, er uten betydning. Siktemålet er å levere til de som ønsker en kort og løpende oppdatering om sportsnyheter, slik som det gjøres blant annet i TV2 Nyhetskanalen.

De aktuelle sportsklippene er «*begivenheter av stor interesse for allmennheten*». I denne vurderingen er det rimelig og naturlig å vurdere hver fotballkamp som én begivenhet, og ikke en hel serierunde. For det første kjøper man billetter for hver fotballkamp, noe som viser at det er tale om en separat begivenhet. For det annet vil hensynet til såkalt «fan culture» ikke bli tilstrekkelig ivaretatt om nyhetsretten skulle være begrenset til å sende inntil 90 sekunder fra en hel fotballrunde.

At en sportsbegivenhet er undergitt en eksklusivitetsavtale, indikerer i seg selv at det er tale om en begivenhet av stor interesse for allmennheten. Dessuten må mediernes egne vurderinger ha betydning ved bedømmelsen av om en begivenhet er av stor interesse for allmennheten. Domstolene bør være noe tilbakeholdne med å overprøve de redaksjonelle vurderingene som tas. Ettersom det er nyhetsinteressen som er styrende for hvilke klipp som kan gjøres tilgjengelig, må det – slik som ved nyhetsformidling for øvrig – være nok at det er tale om noe som har stor interesse hos en mindre del av befolkningen. Dessuten kan ikke nyhetsinteressen alene vurderes på grunnlag av begivenheten som sådan; det må også ta hensyn til hendelser som inntreffer underveis i begivenheten og som gir den nyhetsinteresse.

VGs redaksjonelle lenking til VGTVs sportsnyhetssendinger krenker ikke NENTs rettigheter. Så lenge VGTV lovlig har lagt ut sportsnyhetssendingene tilgjengelig for alle, står VG fritt til å «embedde» disse i sine artikler. Selv om VG med det gjør sportsklippene tilgjengelig, gjøres det ikke for et nytt publikum. Dette følger av EU-domstolens avgjørelse C-446/12 (Svensson).

VGTVs og VGs handlinger er ikke i strid med god forretningsskikk. Åndsverkloven § 22 fjerde ledd er en spesialbestemmelse som gir vern om informasjons- og ytringsfriheten. Når VGTV og VG handler innenfor rammen av denne retten, kan handlingene rimeligvis ikke rammes av markedsføringsloven § 25.

De saksøktes påstand:

1. Verdens Gang AS og VGTV AS frifinnes.
2. Nordic Entertainment Group UK Limited og Viasat AS pålegges solidarisk og erstatte Verdens Gang AS' og VGTV AS' sakskostnader.

4 Rettens vurdering

4.1 Domskonklusjonen

Retten har kommet til at VG og VGTV er vederlags- og erstatningspliktig overfor NENT for urettmessig å ha tilgjengeliggjort sportsklipp undergitt eksklusive senderrettigheter.

4.2 Rettslige utgangspunkter og sakens sentrale spørsmål

Åndsverkloven § 22 første ledd gir kringkastingsselskaper – slik som NENT – enerett til å råde over egne sendinger. Siden eneretten gjelder uavhengig av om innholdet i sendingen har opphavsrettslig vern, og dermed gir vern om selve signalet, omtales den gjerne som kringkasters signalrettighet. Når NENT har skaffet seg eksklusiv rett til å sende fra ulike sportsbegivenheter – slik som i denne saken – er andre kringkastere avskåret fra å ta opp eller gjøre sendingene tilgjengelig for allmennheten uten NENTs samtykke.

Med signalrettighetene gis medieaktører et nødvendig vern om de investeringer de gjør for å sikre seg eksklusive senderrettigheter fra eksempelvis sportsbegivenheter. Dette gir dem insentiv til å investere i og utvikle innhold av sportsmedierettigheter, noe som i sin tur genererer viktige inntekter til idretten. Åndsverkloven har som et av sine formål å tildele og ivareta slike opphavsrettslige eneretter, jf. dens § 1 bokstav a.

Signalrettighetene er likevel ikke til hinder for at andre kringkastere kan sende korte nyhetsutdrag fra begivenheter av stor interesse for allmennheten. Denne innskrenkningen av signalrettighetene ble vedtatt i norsk rett i 2012 som ledd i gjennomføringen av AMT-direktivet (direktiv 2010/13/EU om audiovisuelle tjenester mv.), og den er i dag hjemlet i åndsverkloven § 22 fjerde ledd, som er formulert slik:

«Uten hinder av denne bestemmelsen kan et fjernsynsselskap som er etablert innenfor EØS-området, i sine generelle nyhetssendinger vederlagsfritt sende korte utdrag fra begivenheter av stor interesse for allmennheten, som et annet fjernsynsselskap har eksklusive rettigheter til å sende fra. Korte utdrag fra slik begivenhet skal ikke være lengre enn det nyhetsformålet tilsier, og kan uansett ikke overstige 90 sekunder. Utdrag kan bare gjengis så lenge begivenheten har nyhetsinteresse. Utdragets kilde skal angis med mindre det av praktiske grunner er umulig, og den opprinnelige sendingens karakter må ikke forandres eller forringes. Etter at fjernsynsselskapet har sendt utdrag i kringkastingssending, kan selskapet gjøre den samme nyhetssendingen som utdraget inngår i, tilgjengelig som audiovisuell bestillingstjeneste.»

Av AMT-direktivets fortale fremgår det at formålet med å gjøre et slikt innhugg i signalrettighetene er å legge til rette for en mangfoldig og variert nyhetsformidling, samt å sikre ytrings- og informasjonsfrihet, jf. fortalens premiss 48. Det siste er også fremhevet i

åndsverkslovens formålsbestemmelse som et hensyn som kan begrunne en avgrensning av opphavsrettslige eneretter, jf. dens § 1 bokstav b.

Siden det er et nyhetsformidlingsformål som ligger til grunn for regelen i åndsverkloven § 22 fjerde ledd, kan den – slik VGTV og VG har gjort i saken – omtales som en nyhetsrett. Dette er en betegnelse retten også vil benytte seg av.

Det er på det rene og uomtvistet at VGTV har tatt opp og sendt utdrag fra sportssendinger undergitt NENTs eksklusive senderrettigheter. Det er heller ikke omtvistet at VG har gjort bruk av disse utdragene på sine nettsider. Ettersom verken VGTV eller VG har innhentet samtykke fra NENT til slik utnyttelse, er lovligheten betinget av at utnyttelsen har skjedd innenfor rammen av nyhetsretten. Dette forutsetter at en rekke vilkår er oppfylt. Ett av vilkårene er at det må dreie seg om «*begivenheter av stor interesse for allmennheten*». Det har vært et sentralt tvistetema om de aktuelle sendingene omhandler sportsbegivenheter av en slik karakter. Dette blir behandlet under punkt 4.2 og 4.3 nedenfor. Og ettersom retten har kommet til at de aktuelle sendingene ikke oppfyller dette vilkåret, har det ikke vært nødvendig å behandle de øvrige vilkårene. Ei heller har det vært nødvendig å vurdere om VG og VGTV har brutt markedsføringsloven § 25.

4.2 Når er en sportsbegivenhet «av stor interesse for allmennheten»?

Nyhetsretten begrenser seg til å gjelde «*begivenheter av stor interesse for allmennheten*». Dette er et rettslig vilkår, som domstolene prøver fullt ut, jf. Prop. 9 L (2012-2013) side 75. Retten er derfor ikke enig med VG og VGTV i at domstolene bør utvise varsomhet med å overprøve de redaksjonelle vurderinger som ligger til grunn for en kringkasters beslutning om å sende noe i medhold av nyhetsretten. En slik tilnærming – hvor kringkasterne ble gitt et redaksjonelt slingsringsmonn – ville åpnet for å godta at nyhetsretten reelt sett ble brukt i større utstrekning enn forutsatt og dermed svekket signalrettighetens rettslige vern. At rettens prøvingsadgang ikke er begrenset i saken, støttes også av Rt-2010-366 (Brent av frost) avsnitt 39-40.

Retten går etter dette over til å vurdere vilkårets nærmere meningsinnhold, og da med henblikk på å kartlegge hvilke sportsbegivenheter som vilkåret vil kunne omfatte. Dette er også nyhetsrettens praktiske virkeområde.

Vilkårets ordlyd tilsier isolert sett at det må dreie seg om en begivenhet som er av stor interesse for folk flest, mens en begivenhet som kun interesserer en del av befolkningen vil ikke være omfattet. Dersom en slik forståelse legges til grunn, vil nyhetsretten få et nokså snevert nedslagsfelt.

VG og VGTV har i sin argumentasjon pekt på uttalelsen i forarbeidene om at når «*en kringkaster har sikret seg eksklusive senderrettigheter til en begivenhet og en annen kringkaster ønsker å sende nyhetsutdrag, indikerer [det] at begivenheten er av stor*

interesse for allmennheten», jf. Prop. 9 L (2012-2013) side 75. Selv om dette kunne være et naturlig utgangspunkt da nyhetsretten ble innført i norsk rett, mener retten at det stiller seg annerledes nå. Da forarbeidene ble skrevet, var det lineær kringkasting som dominerte. Ettersom denne formidlingsformen begrenset hvor mye innhold som kunne sendes, var kringkasterne interessert i å sikre seg rett til å sende fra begivenheter som alene ville gi høye seertall og derigjennom reklameinntekter. Ved strømmetjenestene – som i stor grad har tatt over for den lineære kringkastingen – har det blitt mulig for kringkasterne å levere et nærmest ubegrenset antall sendinger i parallell på nett. Med det har det blitt kommersielt interessant for kringkasterne å sikre seg rett til å sende fra langt flere begivenheter enn før. Dette for å kunne tilby et så bredt programtilbud som mulig, slik at flest mulig finner strømmetjenesten interessant og betalingsverdig. At norske medieaktører i den senere tid har sikret seg eksklusive senderettigheter fra lavere divisjoner innenfor en rekke idretter, illustrerer denne utviklingen. Det samme gjør NENTs rettighetskatalog og programtilbud, som blant annet inkluderer WPT (padel tennis) og CL Snooker. Forarbeidsuttalelsen hviler dermed på en forutsetning som ikke passer på markedsforholdene i dagens mediebransje.

Hvorvidt en sportsbegivenhet er av stor interesse for allmennheten, må bero på en konkret vurdering. Dette fremgår av forarbeidene, hvor det også uttales at «*sentrale momenter [i vurderingen] vil være hvor stor del av befolkningen som interesserer seg for den aktuelle begivenheten og hvor stor nyhetsinteresse begivenheten har*», jf. Prop. 9 L (2012-2013) side 75.

I AMT-direktivet er det lite veiledning å hente til vurderingen, utover at den skiller mellom to typer begivenheter, nemlig begivenheter av «*major importance for society*» og av «*high interest to the public*», jf. henholdsvis artikkel 14 og 15. Det siste gjelder for nyhetsretten, mens det første gjelder for begivenheter som i sin helhet skal kunne ses vederlagsfritt. Også regelen om begivenheter av «*major importance for society*» er innført i norsk rett, og i kringkastingsforskriften § 5-1 er det listet opp hvilke begivenheter som skal anses å være av «*vesentlig samfunnsmessig interesse*». Dette omfatter blant annet sommer- og vinter-OL, VM og EM i fotball for herrer, VM og EM i håndball for kvinner og Cupfinalen i fotball for herrer.

Ordlydsforskjellen mellom AMT-direktivets artikkel 14 og 15 tilsier at nyhetsretten er ment å kunne omfatte sportsbegivenheter med noe lavere interessegrad enn de som er listet opp i kringkastingsforskriften. Etter rettens syn støttes en slik forståelse av at departementet ikke gikk inn for å utarbeide en liste over hvilke begivenheter som skulle anses å være av stor interesse for allmennheten, jf. Prop. 9 L (2012-2013) side 72. At man heller gikk inn for at dette skulle vurderes konkret, indikerer at man så for seg at nyhetsretten ville omfatte et mer ubestemt spekter av begivenheter enn de særskilt opplistede begivenhetene av vesentlig samfunnsmessig interesse.

I de danske forarbeidene – som det er relevant å se hen til ved kartleggingen av den norske regelens innhold – er det sagt følgende om nyhetsrettens virkeområde (LFF 2009-10-07 nr. 25 punkt 4.5.3.1):

«Det er Kulturministeriets opfattelse, at en begivenhed er af stor interesse for offentligheden, hvis den har en nyhedsværdi, der tiltaler en større kreds af personer, og samtidig er af interesse for andre end dem, der normalt følger med i begivenheder af lignende karakter. Til illustration kan nævnes et par eksempler fra fodboldens verden. Fodboldkampe i 1. division og SAS ligaen har interesse for en større, men afgrænset del af befolkningen. Sådanne kampe vil således ikke være begivenheder af stor interesse for offentligheden. Gruppen af interessenter bliver væsentligt forøget, når der f.eks. er tale om en fodboldkamp med dansk deltagelse i en VM-slutrunde. En sådan kamp vil have en nyhedsværdi, der tiltaler en større kreds af personer, og samtidig være af interesse for andre end dem, der normalt følger med i fodbold. Dermed vil der være tale om en begivenhed af stor interesse for offentligheden.»

Etter rettens syn oppstiller den danske forarbeidsuttalelsen et egnet avgrensningskriterium når den angir at det må dreie seg om en begivenhet som har nyhetsverdi for «*en større kreds af personer, og samtidig er af interesse for andre end dem, der normalt følger med i begivenheder af lignende karakter*». Videre gis det en pekepinn på hvilken interessegrad som kreves når det uttales at nasjonal toppseriefotball i seg selv ikke er tilstrekkelig. Selv om uttalelsen knytter seg til dansk toppseriefotball, må den anses som overførbar til norske forhold. Etter rettens syn må det samme gjelde for toppseriefotball fra de største ligaene i Europa, som ifølge tall fra Mediavision AB har en lavere seerinteresse i Norge enn norsk toppseriefotball. Samme sted går det frem at sportsgrener som motorsport (Formel 1) og kampsport (UFC) har enda lavere seerinteresse blant nordmenn. Formel 1-løp og UFC-kamper vil derfor normalt sett ikke være begivenheter av stor interesse for allmennheten.

På den annen side mener retten at det etter omstendighetene *kan* være grunnlag for en kringkaster til å sende korte utdrag fra slike fotballkamper og sportsbegivenheter som nevnt ovenfor. Selv om man står overfor en begivenhet som normalt sett bare interesserer en avgrenset del av befolkningen, kan den aktuelle begivenheten ha en slik karakter at den også er av interesse for de som ellers ikke følger med på den type begivenhet. Eksempelvis er det rimelig å anta at en seriefinale i nasjonal toppseriefotball vil ha en tilstrekkelig bred appell til å anses som en begivenhet av stor interesse for allmennheten. En slik tilnærming er etter rettens syn i overensstemmelse med de norske forarbeidenes anvisning om at det skal gjøres en individuell vurdering av den enkelte begivenhet, og der den konkrete nyhetsinteressen inngår som et sentralt moment.

Det er et særskilt spørsmål om interessen knyttet til en sportsbegivenhet må vurderes i forkant av at den finner sted, eller om dette kan vurderes i lys av hva som skjer underveis i begivenheten. NENT har argumentert for at det er en forhåndsvurdering som skal gjøres.

Til støtte for dette har NENT fremholdt at hvis interessen skulle vurderes underveis, måtte man tatt opp sendinger som kun *potensielt* ville ha stor interesse for allmennheten. Det ville kommet i strid med forbudet i åndsverkloven § 22 første ledd bokstav a.

Retten er enig i at åndsverkloven § 22 første ledd bokstav a, jf. fjerde ledd isolert sett taler for at det skal gjøres en forhåndsvurdering av om en begivenhet er av stor interesse for allmennheten. Dette vil i praksis også være normalsituasjonen, noe som gjenspeiles i det som drøftes i de norske forarbeidene. Hvorvidt meningen har vært å utelukke bruk av nyhetsretten når interessen skyldes forhold som skjer underveis i en begivenhet, fremstår likevel for retten som noe usikkert. Ordlyden i åndsverkloven § 22 fjerde ledd er ikke til hinder for nyhetsinteressens vurderes ut ifra begivenhetens forløp, selv om forholdet til lovens § 22 første ledd bokstav a kan tilsa at bestemmelsen bør tolkes innskrenkende. Etter rettens vurdering ville imidlertid det ha gitt nyhetsretten en svak indre logikk. Det er ikke tvil om at det underveis i en sportsbegivenhet kan inntreffe hendelser som gir den økt interesse og nyhetsverdi – en interesse som minst kan nå samme nivå som den store allmenne interessen som på forhånd er knyttet til en annen begivenhet. De bærende hensyn bak nyhetsretten gjør seg da like sterkt gjeldende i begge tilfeller, noe som med styrke taler for at de bør håndteres likt. Også hensynet til informasjons- og ytringsfriheten tilsier dette.

Erling Braut Haalands debut for Bundesliga-klubben Borussia Dortmund kan tjene som et eksempel på det ovennevnte. Som utgangspunkt må det antas at kampen – der Haaland startet på benken – ikke var av stor nok interesse til å begrunne bruk av nyhetsretten. Etter rettens syn må det likevel legges til grunn at kampen fikk stor interesse for allmennheten da Haaland scoret tre mål etter å ha blitt byttet inn i kampens annen omgang.

Hvis man står overfor en sportsbegivenhet som på forhånd ikke har stor nok interesse for allmennheten, må det likevel skje noe helt ekstraordinært underveis i begivenheten for at det skal være anledning til å sende korte nyhetsutdrag fra den. Det er først i slike tilfeller at begivenheten vil kunne få nyhetsverdi for en større krets av personer, inkludert for personer som ikke ellers følger med på den aktuelle type begivenhet. Videre er det nyhetsformålet som er førende; at det skjer hendelser som bare har underholdningsverdi, vil aldri kunne berettige bruk av nyhetsretten.

VG og VGTV har også argumentert for at hva som er av stor interesse for allmennheten vil variere med nyhetsbildet til enhver tid. Retten er enig i at nyhetsretten må være dynamisk, slik at den gjør det mulig å sende nyhetsutdrag fra begivenheter som til enhver tid har stor nok interesse hos folk. Likevel vil en endret interesse for en begivenhet som regel skyldes forhold knyttet til begivenheten eller begivenhetstypen som sådan, og ikke at det i perioder kan være få store sportsbegivenheter og dermed mindre tilfang av relevante sportsnyheter. Det siste vil trolig kun ha innvirkning på interessen hos en mindre del av befolkningen.

Når nyhetsretten gis anvendelse i et slikt omgang som skissert ovenfor, vil det etter rettens syn gi en rimelig balanse mellom det eiendoms- og opphavsrettslige vernet om signalrettighetene på den ene siden og vernet om informasjons- og ytringsfriheten på den andre siden.

4.3 Gjaldt sportsklippene i saken begivenheter av stor interesse for allmennheten?

Med de rettslige rammene som er trukket opp under punkt 4.2 ovenfor, går retten over til å vurdere lovligheten av VG og VGTVs bruk av sportsklipp fra NENTs sendinger.

Retten ser først på klippene fra Bundesliga-kampene i NENTs påstandspunkt 1b, 1c, 2b, 2c og 2e.

Som nevnt mener retten at Bundesliga-kamper som utgangspunkt ikke har stor interesse for allmennheten i Norge. VG og VGTV har imidlertid argumentert for at det var stor interesse for de aktuelle kampene på grunn av Haalands ferske suksess i Bundesligaen og på grunn av at corona-pandemien hadde medført stans i de fleste andre fotballigaer. Etter rettens syn er ikke disse forholdene egnet til å gi de aktuelle Bundesliga-kampene en slik interesse at det ga VGTV rett til å sende korte utdrag fra NENTs sendinger fra kampene. Selv om det er grunn til å tro at Haalands suksess gjorde at flere nordmenn enn ellers fulgte med på Bundesliga-fotball, må det legges til grunn at dette likevel dreide seg om en avgrenset del av den norske befolkningen, og at det ikke omfattet personer som ikke ellers fulgte med på fotball. Når det i tillegg er tale om kamper med andre lag enn Borussia Dortmund, finner retten det klart at man er utenfor rammen av nyhetsretten. At det i det aktuelle tidsrommet ble spilt og vist lite fotball, ledet etter rettens vurdering heller ikke til at Bundesliga-kampene fikk stor interesse for allmennheten. Etter rettens syn er det sannsynlig at dette ikke førte til annet enn at den fotballinteresserte delen av befolkningen fulgte med på fotball fra andre ligaer enn de ellers ville gjort, men for den brede allmennheten ga coronanedstengningen ingen endret fotballinteresse.

Retten konkluderer etter dette med at nyhetsretten ikke ga rett til å tilgjengeliggjøre utdrag fra Bundesliga-kampene og at dette derfor krenket NENTs signalrettigheter.

Retten går med dette over til å vurdere lovligheten av klippene fra UFC-kampene mellom Conor McGregor og Donald Cerrone og mellom Kamaru Usman og Jorge Masvidal. Disse ligger til grunn for NENTs påstandspunkt 1a, 1d, 2a og 2d.

Heller ikke kampsporten MMA har etter rettens syn noen stor interesse for allmennheten i Norge. Etter rettens syn gjelder dette selv om det er tale om kamper mellom de aller største profilene, slik som McGregor. Retten kan heller ikke se at dette endres av at McGregors kamp mot Cerrone var hans første på over ett år. At kampen mellom Usman og Masvidal var første kamp på stevnet «Fight Island» i Abu Dhabi – som ble avholdt på en arena som

var spesialtilpasset for å overholde corona-restriksjoner – kan heller ikke ses å ha gitt kampen noen nevneverdig bredere interesse blant den norske befolkningen.

Rettens konklusjon er etter dette at nyhetsretten ikke ga rett til å tilgjengeliggjøre utdrag fra UFC-kampene og at dette derfor krenket NENTs signalrettigheter.

Retten går til slutt over til å vurdere om det var anledning til å vise utdrag fra Formel 1-løpet i Østerrikes Grand Prix, som ligger til grunn for NENTs påstandspunkt 1d og 2d.

Formel 1-løp har – på samme måte som de ovennevnte sportsbegivenheter – normalt sett ikke stor interesse for den brede allmennheten i Norge. Retten antar at det er riktig – slik VG og VGTV har fremholdt – at Netflix-serien «Drive to Survive» har tilført et publikum som ikke tidligere fulgte med på Formel 1. På den annen side mener retten at det fremdeles er en avgrenset del av befolkningen som interesserer seg for Formel 1. Det er heller ikke noe ekstraordinært ved det aktuelle løpet som kan gi det en nyhetsverdi for andre enn den motorsportinteresserte delen av befolkningen. At to førere fra samme lag kolliderte med hverandre – hvilket er VGTVs redaksjonelle vinkling på utdraget – gir ikke begivenheten større nyhetsinteresse, men gjør heller at utdraget fremstår som mer underholdnings- enn nyhetspreget.

Rettens konklusjon er etter dette at nyhetsretten ikke ga rett til å tilgjengeliggjøre utdrag fra Formel 1-løpet og at dette derfor krenket NENTs signalrettigheter.

4.4 Vederlags- og erstatningsplikt

Retten har kommet til at VG og VGTV har handlet i strid med åndsverkloven § 22 første ledd, noe som kan gi grunnlag for vederlags- og erstatningsansvar etter lovens § 81. NENT har krevd fastsettelse av plikt for VG og VGTV til å svare vederlag og erstatning for tap av reklameinntekter knyttet til strømmetjenesten Viafree, uten at det er skilt mellom NENT-selskapenes posisjoner i så henseende. Vederlags- og erstatningsplikten er imidlertid ikke særskilt bestridt fra VG og VGTVs side, og den legges derfor uten videre til grunn av retten.

4.5 Sakskostnadsfordeling

NENT har vunnet saken og har med det krav på å få erstattet sine sakskostnader av VG og VGTV, jf. tvisteloven § 20-2 første ledd. Etter rettens syn foreligger det ikke tungtveiende grunner som gjør det rimelig å lempe på erstatningsansvaret, jf. bestemmelsens siste ledd.

Advokat Bernt har på vegne av NENT fremmet et sakskostnadskrav på kr 2 003 000 ekskl. mva., hvorav kr 1 910 000 ekskl. mva. utgjør advokatsalær. Advokat Wessel-Aas har på vegne av VG og VGTV anført at kravet går noe utover det som kan kreves erstattet.

Etter tvisteloven § 20-5 første ledd er det den vinnende parts «*nødvendige kostnader*» som kan kreves erstattet. Bestemmelsen angir at det i nødvendighetsvurderingen skal legges vekt på «*om det ut fra betydningen av saken har vært rimelig å pådra*» kostandene, altså en proporsjonalitetsvurdering.

Retten legger til grunn at saken angår forhold av stor kommersiell betydning for NENT. I tillegg reiser saken til dels komplekse rettslige spørsmål. Samlet sett taler dette for å godta at NENT har pådratt store kostnader for å ivareta sine interesser på forsvarlig vis. At dette skjer ved bruk av en erfaren advokat med høy kompetanse på feltet og med en forholdsvis høy timepris, fremstår som rimelig og nødvendig. På den annen side mener retten at saken forsvarlig kunne latt seg håndtere av én slik advokat. Når NENT lar seg bistå av to slike advokater, er det etter rettens syn rimelig at NENT selv bærer merkostnadene som er forbundet med dette.

Samlet sett finner retten det rimelig at VG og VGTV erstatter NENTs sakskostnader med kr 1 500 000 ekskl. mva. og inkludert rettsgebyr.

DOMSSLUTNING

1. VGTV AS er overfor Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS forpliktet til å betale vederlag og erstatning for tilgjengeliggjøring av følgende deler av NENTs kringkastingssendinger og/eller utsendelse på audiovisuelle bestillingstjenester:
 - a. Utdrag fra kampen mellom Conor McGregor og Donald Cerrone, 19. januar 2020.
 - b. Utdrag fra kampen Weder Bremen – Eintracht Frankfurt, 3. juni 2020.
 - c. Utdrag fra kampen FC Köln – RB Leipzig, 1 juni 2020.
 - d. Utdrag fra Østerrikes Grand Prix og MMA-kamp mellom Usman og Masvidal, 12. juli 2020.

2. Verdens Gang AS er overfor Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS forpliktet til å betale vederlag og erstatning for tilgjengeliggjøring av følgende deler av NENTs kringkastingssendinger og/eller utsendelse på audiovisuelle bestillingstjenester:
 - a. Utdrag fra kampen mellom Conor McGregor og Donald Cerrone, 19. januar 2020.
 - b. Utdrag fra kampen Weder Bremen – Eintracht Frankfurt, 3. juni 2020.
 - c. Utdrag fra kampen FC Köln – RB Leipzig, 1 juni 2020.
 - d. Utdrag fra Østerrikes Grand Prix og MMA-kamp mellom Usman og Masvidal, 12. juli 2020.
 - e. Utdrag fra kampene Leipzig – Hertha Berlin og Freiburg – Leverkusen i nyhetssak av 31. mai 2020.

3. VGTV AS og Verdens Gang AS dømmes til å erstatte Nordic Entertainment Group UK Ltd. og Viasat AS' sakskostnader med kr 1 500 000. Beløpet forfaller til betaling to uker etter forkynnelse av dommen.

Retten hevet

Bård Skeie Hagen

Veiledning om anke i sivile saker vedlegges.

Veiledning om anke i sivile saker

I sivile saker er det reglene i tvisteloven kapitler 29 og 30 som gjelder for anke. Reglene for anke over dommer, anke over kjennelser og anke over beslutninger er litt ulike. Nedenfor finner du mer informasjon og veiledning om reglene.

Ankefrist og gebyr

Fristen for å anke er én måned fra den dagen avgjørelsen ble gjort kjent for deg, hvis ikke retten har fastsatt en annen frist. Disse periodene tas ikke med når fristen beregnes (rettsferie):

- fra og med siste lørdag før palmesøndag til og med annen påskedag
- fra og med 1. juli til og med 15. august
- fra og med 24. desember til og med 3. januar

Den som anker, må betale behandlingsgebyr. Du kan få mer informasjon om gebyret fra den domstolen som har behandlet saken.

Hva må ankeerklæringen inneholde?

I ankeerklæringen må du nevne

- hvilken avgjørelse du anker
- hvilken domstol du anker til
- navn og adresse på parter, stedfortredere og prosessfullmektiger
- hva du mener er feil med den avgjørelsen som er tatt
- den faktiske og rettslige begrunnelsen for at det foreligger feil
- hvilke nye fakta, bevis eller rettslige begrunnelser du vil legge fram
- om anken gjelder hele avgjørelsen eller bare deler av den
- det kravet ankesaken gjelder, og hvilket resultat du krever
- grunnlaget for at retten kan behandle anken, dersom det har vært tvil om det
- hvordan du mener at anken skal behandles videre

Hvis du vil anke en tingrettsdom til lagmannsretten

Dommer fra tingretten kan ankes til lagmannsretten. Du kan anke en dom hvis du mener det er

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i dommen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Hvis du ønsker å anke, må du sende en skriftlig ankeerklæring til den tingretten som har behandlet saken. Hvis du fører saken selv uten advokat, kan du møte opp i tingretten og anke muntlig. Retten kan tillate at også prosessfullmektiger som ikke er advokater, anker muntlig.

Det er vanligvis en muntlig forhandling i lagmannsretten som avgjør en anke over en dom. I ankebehandlingen skal lagmannsretten konsentrere seg om de delene av tingrettens avgjørelse som er omtvistet, og som det er knyttet tvil til.

Lagmannsretten kan nekte å behandle en anke hvis den kommer til at det er klart at dommen fra tingretten ikke vil bli endret. I tillegg kan retten nekte å behandle noen krav eller ankegrunner, selv om resten av anken blir behandlet.

Retten til å anke er begrenset i saker som gjelder formuesverdi under 250 000 kroner

Hvis anken gjelder en formuesverdi under 250 000 kroner, kreves det samtykke fra lagmannsretten for at anken skal kunne bli behandlet.

Når lagmannsretten vurderer om den skal gi samtykke, legger den vekt på

- sakens karakter
- partenes behov for å få saken prøvd på nytt
- om det ser ut til å være svakheter ved den avgjørelsen som er anket, eller ved behandlingen av saken

Hvis du vil anke en tingretts kjennelse eller beslutning til lagmannsretten

En *kjennelse* kan du som hovedregel anke på grunn av

- feil i de faktiske forholdene som retten har beskrevet i kjennelsen
- feil i rettsanvendelsen (at loven er tolket feil)
- feil i saksbehandlingen

Kjennelser som gjelder saksbehandlingen, og som er tatt på bakgrunn av skjønn, kan bare ankes dersom du mener at skjønnsutøvelsen er uforsvarlig eller klart urimelig.

En *beslutning* kan du bare anke hvis du mener

- at retten ikke hadde rett til å ta denne typen avgjørelse på det lovgrunnlaget, eller
- at avgjørelsen åpenbart er uforsvarlig eller urimelig

Hvis tingretten har avsagt dom i saken, kan tingrettens avgjørelser om saksbehandlingen ikke ankes særskilt. Da kan dommen isteden ankes på grunnlag av feil i saksbehandlingen.

Kjennelser og beslutninger anker du til den tingretten som har avsagt avgjørelsen. Anken avgjøres normalt ved kjennelse etter skriftlig behandling i lagmannsretten.

Hvis du vil anke lagmannsrettens avgjørelse til Høyesterett

Høyesterett er ankeinstans for lagmannsrettens avgjørelser.

Anke til Høyesterett over *dommer* krever alltid samtykke fra Høyesteretts ankeutvalg. Samtykke gis bare når anken gjelder spørsmål som har betydning utover den aktuelle saken, eller det av andre grunner er særlig viktig å få saken behandlet av Høyesterett. Anke over dommer avgjøres normalt etter muntlig forhandling.

Høyesteretts ankeutvalg kan nekte å ta anker over *kjennelser* og *beslutninger* til behandling.

Hvis de blir tatt til behandling, er det som regel hvis spørsmålet har betydning utover den aktuelle saken, hvis andre hensyn taler for at anken bør prøves, eller hvis saken reiser omfattende bevisspørsmål.

Når en anke over kjennelser og beslutninger i tingretten er avgjort ved kjennelse i lagmannsretten, kan avgjørelsen som hovedregel ikke ankes videre til Høyesterett.

Anke over lagmannsrettens kjennelser og beslutninger avgjøres normalt etter skriftlig behandling i Høyesteretts ankeutvalg.